

BESLUT

Datum
2008-03-14

Dnr
7212-06-40

SKADESTÅNACDSANSPRÅK MOT STATEN

Justitiekanslerns beslut

Justitiekanslern avslår Ulf Brolins anspråk.

Ärendet

Ulf Brolin har begärt skadestånd av staten med 250 kr med anledning av att AB Svensk Bilprovning (Bilprovningen) vid registreringsbesiktningen av en personbil av fabrikat Mercedes Benz E320 (registreringsnummer XYK904), som genomfördes den 26 april 2006, för bestämmande av fordonets tjänstevikt krävde att fordonet vägdes.

Ulf Brolin har till utveckling av sitt anspråk anfört i huvudsak följande. Vid registreringsbesiktningen krävde Bilprovningen att fordonet skulle vägas. För detta utgick en avgift om 250 kr. Vid registreringsbesiktningen föredde han både ett registreringsbevis i original samt ett intyg om typgodkännande upprättat i enlighet med relevanta EG-direktiv, en s.k. CoC-handling (Certificate of Conformity). Av registreringsbeviset och CoC-handlingen framgick att fordonets tjänstevikt var 1 645 kg. Bilprovning krävde dock vägning och påstod att fordonet vägde 1 710 kg. Denna vägning fick till följd att han kan lasta mindre i fordonet. Fordonet hade utrustats med en dragkrok vilket borde ha fått till följd att tjänstevikten ökades med 20 kg. Ny tjänstevikt borde således ha blivit 1 665 kg.

Vägverket har yttrat sig och föreslagit att anspråket ska avslås. Vägverket fann i beslut den 13 juni 2006 (dnr FO 50A 2006:10320) att fordonet hade åsatts rätt tjänstevikt med utgångspunkt i den vägning som hade skett och avsåg därför Ulf Brolins överklagande av Bilprovningens beslut i fråga om tjänstevikten. När det gäller kravet på vägning har Vägverket hänvisat till bestämmelserna om vägning av fordon vid registreringsbesiktning som återfinns i Vägverkets föreskrifter om fordonskontroll (54-03-01-01 och 54-05-01-01). Enligt föreskrifterna gäller att den som inställer ett fordon för registreringsbesiktning ska förete erforderlig våguppgift från godtagbar väg. Det är Bilprovningen som godkänner väg för ifrågavarande ändamål enligt vissa riktlinjer. Vägning ska således ske hos Bilprovningen eller hos en godkänd vägare. I det senare fallet ska en vågsedel utfärdas. Om vägningen sker hos Bilprovningen får våguppgiften antecknas direkt i besiktningens protokoll. Avgiften för vägning avser en tjänst som Bilprovningen erbjuder. Enligt

Vägverkets bedömning var mot denna bakgrund Bilprovningens åtgärd att kräva vägning för att fastställa fordonets tjänstevikt riktig.

Justitiekanslerns bedömning

Enligt 3 kap. 2 § skadeståndslagen (1972:207) svarar staten för personskada, sakskada eller ren förmögenhetsskada som vållas genom fel eller försummelse vid myndighetsutövning i sådan verksamhet som staten svarar för. Bilprovningens arbete med att registreringsbesiktiga bilar är en sådan verksamhet. Staten kan också ådra sig skadeståndsskyldighet på gemenskapsrättslig grund om staten gör sig skyldig till en klar överträdelse av en gemenskapsrättslig regel som är avsedd att skapa rättigheter och skyldigheter för enskilda och det föreligger ett direkt orsakssamband mellan överträdelsen och den skada som görs gällande.

Enligt 2 kap. 6 § fordonslagen (2002:574) i den lydelse som gällde vid tidpunkten för registreringsbesiktningen, sker registreringsbesiktning av fordon för att identifiera fordonet, fastställa de uppgifter om fordonet som ska föras in i vägtrafikregistret samt för att kontrollera att fordonet uppfyller föreskrivna krav i fråga om beskaffenhet och utrustning.

Registreringsbesiktningen omfattar således en s.k. ursprungskontroll som bl.a. syftar till att säkerställa att det inte rör sig om ett stulet fordon, samt en teknisk kontroll varigenom det fastställs att fordonet uppfyller de fastställda tekniska kraven.

Fordonets tjänstevikt är en av de uppgifter som ska fastställas vid registreringsbesiktningen. Enligt Vägverkets föreskrifter 54-03-01-01, som innehåller bestämmelser om uträkning av vissa uppgifter i besiktningssinstrumentet, avses med tjänstevikt fordonets sammanlagda vikt i normalt, fullt driftfärdigt skick vid användning av tyngsta till fordonet hörande karosseri samt, i förekommande fall, verktyg, reservhjul, bränsle, smörjolja och vatten. För sådant fordon som det är fråga om här, dvs. bil, inräknas dessutom förarens vikt, som anses uppgå till 70 kg. Enligt punkten 1.2 i föreskrifterna ska, för bestämmande av tjänstevikt, lämnas väguppgifter från godtagbar väg. I vissa närmare angivna fall får dock, utan hinder av det nyss sagda, tidigare fastställd tjänstevikt åsättas fordonet. Detta gäller dock endast under förutsättning att fordonet inte har ändrats i något annat avseende än att viss utrustning har demonterats från fordonet. Av punkten 1.4 framgår att om registreringsbesiktning av ett antal identiskt lika fordon utförs på samma besiktningstation, det är tillräckligt att tre av fordonen vägs, varvid tjänsteviktssuppgifterna för det tyngsta av de vägda fordonen ska ligga till grund för bestämmande av tjänstevikten för de övriga fordonen. Även fordon som inte har besiktigats vid samma tidpunkt kan åsättas denna tjänstevikt med utgångspunkt i ett intyg från fordonstillverkaren av vilket det framgår att fordonet överensstämmer med det fordon som låg till grund för tjänsteviktsbestämningen.

Ifrågavarande föreskrifter beslutades 1976 och är därmed utformade med utgångspunkt i att registreringsbesiktning av bilar var en rent nationell ange-

lägenhet. Mot bakgrund av de krav som numera ställs genom Sveriges medlemskap i EU och den EG-rättsliga lagstiftning som bl.a. syftar till att harmonisera de tekniska kraven på motorfordon och innehållet i registreringsbevis ankommer det dock på Bilprovningen att tillämpa föreskrifterna på ett sådant sätt att utländska varor inte diskrimineras och handeln inom gemenskapen därigenom hindras. Numera gäller därför bl.a. att Bilprovningen vid registreringsbesiktning har att beakta registreringsbevis och typgodkännanden som har utfärdats i andra medlemsstater på motsvarande sätt som gäller för sådana handlingar utfärdade i Sverige (se bl.a. direktiv 70/156/EEG om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om typgodkännande av motorfordon och släpvagnar till dessa fordon, direktiv 96/96/EG om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om provning av motorfordons och tillhörande släpfordons trafiksäkerhet och direktiv 1999/37/EG om registreringsbevis för fordon).

I förevarande fall har Ulf Brolin visserligen åberopat ett registreringsbevis och en CoC-handling utvisande fordonets tjänstevikt. Av de uppgifter han har lämnat framgår emellertid även att fordonet hade ändrats genom att det hade utrustats med en dragkrok. Enligt Justitiekanslerns bedömning har det därmed inte haft någon avgörande betydelse för frågan om vägning krävdes att de handlingar som åberopades inte hade utfärdats i Sverige. Det saknas därmed anledning att anta att den aktuella föreskriften i detta fall har tillämpats på ett diskriminerande sätt.

Justitiekanslern har därmed funnit att staten inte har ådragit sig någon skadeståndsskyldighet i förhållande till Ulf Brolin. Anspråket ska därför avslås.

På Justitiekanslerns vägnar

Håkan Rustand

Karin Wistrand